

ПРАЗНАКНИ

ПРАЗНИЦИ

СВЕТИ ПРВОВРХОВНИ АПОСТОЛИ ПЕТАР И ПАВЛЕ

Мт, 16, 13 - 19; зч. 67; 2Кор. 11, 21 - 12, 9; зч. 193.

свeтuи Филарет (Дроздов)

БЕСЕДА НА СВЕТЕ ПРВОВРХОВНЕ АП. ПЕТРА И ПАВЛА

Празнујемо првоврховне апостоле: проникнимо у дух и силу данашњег празника.

Под називом првоврховних апостола Црква сједињује Петра и Павла. У то да овај нарочити назив приличи Светоме Петру, није се тешко уверити из Јеванђеља. У сваком сабрању, чак и људи једнаких међу собом, уобичајено је да неко задобије првенство или по избору и назначењу, ради поретка, или по превасходству својих способности и нарочитом присуству духа: и у многим случајевима, када Јеванђеље представља Петра у Сабору Апостола, његово име предњачи у редоследу апостолских имена, а и његов лик предњачи међу Апостолима, било на речи, било у делу. Када, на пример, свети Матеј жели да састави списак оних који су изабрани у Апостолско звање, он пише овако:

„А имена дванаест апостола су ова: први Симон, који се зове Петар“ (Мт. 10, 2); а затим именује остале апостоле. Када Сам Божански Учитель, након неког времена подучавања, испитује Своје изабране ученике о главном предмету Свога учења и пита: „А ви шта велиш ко сам ја?“, Петар предупрећује све Богомудре одговором: „Ти си Христос, Син Божији животи“, и ради тога не само да први бива похваљен већ се и блаженим назива: „Блажен си, Симоне“. Њему првome бива речено: „на шоме камену сазидашу Цркву своју“ (Мт. 16, 15 - 18), премда не и једино њему, јер је Црква „назидана на шемељу апостола и пророка, гдје је улаони камен сам Исус Христос“ (Еф. 2, 20); Он први задобија кључеве Царства Небеског и власт да везује и дрешу (Мт. 16, 19.), премда је након њега ова ис-

Чистим и узвишеним созерцањима ништа не говорим, да их не бих спречио да се наслађују ониме што сада виде на гори Божјој, на нивоу Цркве Христове. Станимо добро и ми, који може бити, због тела и света, једва одржавамо у животу дух, искористимо узвишени духовни призор који нам Црква сада представља и на који нам указује. Уколико си још увек привезан за свет, за светско стицање и светска задовољства, за светска знања или части овога света, погледај на Петра који је оставио све да би кренуо за Христом; погледај и на Павла, који је

тобом, не даје покоја твојој савести, премда у овом случају и стојиш ниско, али и ти погледај на узвишене Апостоле. Није ли се и првоврховни Петар привремено одрекао од Христа? Није ли и првоврховни Павле био некада гонитељ Цркве? Али сузе покајања су и дубоко палого Петра повратиле у врховно апостолство, а Павлово покајање, још и не започето, већ предвиђено, примљено раширеним Спаситељевим са небеса загрљајем грешника. Зашто онда ти грешнице, падаш у уније и брмениш себе очајањем? Узми крст покајања и наде и узлети на виси-

Као што би тица, кад би наишла на безваздушни простор, брзо се окренула ка ваздуху, тако и ти брзо се окрени и бежи од друштва неверујућих, јер међу њима нећеш се моћи одржати на крилима, но мораћеш пасти.

Ово ти још једанпут понављам:

Као што би тица, кад би наишла на безваздушни простор брзо се окренула ка ваздуху, тако и ти брзо се окрени и бежи од друштва неверујућих, јер међу њима нећеш се моћи одржати на крилима, но мораћеш пасти.

Бог је ваздух твоје душе. Ван тог ваздуха душа твоја мора пасти у прашину и као змија пузити по прашину.

свeтuи владика Николај Велимировић

наочиглед и не баш светска знања јудејског законика и Фарисеја, и славу ових знања, сматрао за трице, да би стекао спасоносну лудост и срамоту Христову. Уколико не можеш раздати имање, у крајњој мери остави страст за стицањем и раскошју. Уколико још увек не можеш да заволиш срамоту, у крајњој мери бар одбаци жељу да те хвале и воле. У супротном какав си ти ученик Апостола? Какав син Апостолске Цркве? Уколико си грешник, који зна своје безаконје и грех твој, будући да је пред

ну благодати.

Ово је довољно за пример, како можемо и ми, који смо приземни у Цркви, разматрати узвишена савршенства апостола, и хранити своје душе и надањивати своје животе размишљањем о њима. У овоме се састоји истински празник апостола. Благослов светих Апостола и Свете Апостолске Цркве почива на онима који празнују на овај начин. Амин.

email: kontakt@manastirpodmaine.org

интернет презентација: manastirpodmaine.org

та власт дарована и свим апостолима (Мт. 18, 8). И у оно тешко време, када су се, пошто је Пастир ударен, овце разбегле, када су се сами стубови поколебали, сами угаони камени покренули са својих места, јер је сатана искао да их веје као пшеницу – шта је тада чинио камен Петар? Истина, ни он није остао чврст, чак је био збачен ниже од других, али је упоредо са тим је био привилегован да је нарочитом Христовом молитвом био уздигнут на своје пређашње место, и њему је остављено да утврди браћу. „А ја се“, речено је, „молих за тебе да вјера твоја не престаје; и ти, када се обратиш, утврди браћу своју“ (Лк. 22, 32). Искрено говорећи, када се васкрсење Господње најпре открило Мирносицама, оно није утврдило апостоле у вери у њега: „И овима се учинише њихове ријечи као бунцање“ (Лк. 24, 11). Али када се Васкрсли (Господ) јавио Петру, тада су и остали апостоли, пре него им се свима јавио, већ са увереношћу говорили: „Заиста усјаше Господ, и јави се Симону“ (Лк. 24, 34). На крају крајева, није ли је требало попунити празнину, која је у сабору апостола настала након Јудиног отпадања? Ово први примећује апостол Петар и први се заузима око тога. Треба ли, непосредно након силска Светога Духа, силно и славно започети Јеванђелску проповед? „А Петар сјаше са једнаесторицом и“, први од њих, „јодиге глас свој“ (Дап. 2, 14). Треба ли поставити темље Цркве Христове међу незнабошцима, као и међу Јудејима? Петар крштава Корнилија и не први пут се једноставно следом

догађаја објашњава реч Христова: „*Ти си Петар и на томе камену сазидаћу Цркву своју*“.

Али што је јасније првенство светог Петра међу Апостолима, то више захтева истраживање зашто му Црква присаједињује и светог Павла под заједничким за обојицу називом Првоврховних Апостола – Павла, који наизглед нема пуно везе са Петром у Апостолству. Познато је да је Господ најпре избрао дванаест Апостола, а затим других седамдесет. Ових дванаест, у поређењу са седамдесет, сви могу бити названи врховни Апостоли. Али такође је познато да Свети Павле није био међу њима. У време док су се они током неколико година учили апостолској науци од Божанског Учитеља, Павле је највероватније настављао да учи од јудејског законика Гамалаила. У време када су они оваплоћеном Премудрошћу Божјом свечано произведени у учитеље свих народа („*Идише, дакле, и научише све народе*“ (Мт. 28, 19)), Павле је још увек био тек ученик Гамалаила. Док су они једнодушно очекивали и сви заједно задобили Духа Светог, и постали Његова непосредна оруђа и врховни разделитељи Његових дарова на земљи, Павла ни тада није било међу њима. Када су почињали да граде и шире Цркву Христову, Павле је још увек био њен гонитељ и разоритељ. Како се десило да наизглед стојећи веома далеко од сабора врховних апостола, сада од Цркве прима част, не само једнаку са врховнима, већ и привилеговану, заједно са првоврховним од њих?

Погледајмо, можемо ли некако приближити ова два мужа, и разу-

мети промишљање Цркве, која их сједињује у овоме празнику.

Нема потребе нашироко излагати или доказивати да је Павлово Апостолство исто тако свештено и величанствено у своме почетку, као и Петрово и Апостолство осталих апостола. Ради овога је довољно рећи да је исти Онај, Који је призвао Петра и остале Апостоле, док је боравио на земљи, призвао на то исто и Павла, спуштајући се до Њега из отворених небеса. „*Павле, айштол не од људи ни љреко човјека, нејо кроз Исуса Христа и Боја Оца*“, или како он још објашњава, „*ошкривењем Исуса Христа*“ (Гал. 1: 1, 12).

Уколико је велики онај ко из великог незнања, за кратко време усходи до високе и божанске мудрости, да ли је мањи онај ко из заклетог до смрти непријатељства према божанској истини одједном прелази на љубав према њој, такође као смрт јаку. Јуче рибар, а данас први и уникални богослов: „*Ти си*“, каже, „*Христос, Син Боја живога*“ (Мт. 16, 16). Ево Петрове величанствености! Јуче гонитељ Христов, а данас Апостол Христов: „*онај који нас је некада још*“, говоре верни, „*сага јројовијега вјеру коју је некада рушио*“ (Гал. 1, 23). Ево и Павлове величанствености! Ако је превасходство Петровог духа над осталим апостолима видно у томе што је он некада утврдио своју браћу, поколебану у вери, није ли такође очигледно превасходство Павловог духа над самим Петром, када је Павле приметио саблазан која прети Цркви, а коју Петар није успео да примети (због његовог удаљавања од верујућих из незна-

божаца, да би угодио верујућим од јевреја) и у овом случају исправио Петров поступак? „*А када*“, каже, „*дође Петар у Антиохију, сујрошшавих му се у лице, јер бјеше за осуду*“ (Гал. 2, 11). Уколико је апостолско деловање Петрово нарочито велико у томе што је он како међу јеврејима, тако и међу незнабошцима, поставио прве темље Цркве Христове; кроз њега нарочито, као кроз најсилније оруђе благодати, Апостолски Сабор из Јерусалима делује не само на све Палестинске Цркве, већ и на многе друге; није ли још свеобухватнија Павлова област апостолства, која се простире од Јерусалима и Сирије до Македоније, до Грчке, до Илирика, од Антиохије до Рима, па можда чак и до Шпаније, уз то тако што он већим делом „*не зида на шућем темљу*“ (Рим. 15, 20), већ проповеда тамо где пре Њега није било познато име Христово? Погледајте само како ови освајачи света без војске и оружја, раздељују међу собом народе, не правећи уступке један другоме, али не у томе ко ће владати већим делом света, већ ко треба да више пострада за спасење васељене: „*мени је јовјерено*“, казује Павле, „*јеванђеље за необрезање*“, то јест незнабожаца, „*као Петру за обрзане*“ (Гал. 2, 7), односно јевреја. Међутим, у ово исто време, не раздељујуће, већ сједињујуће етапе у васљени није било ничега осим „*обрезања*“ и „*необрезања*“, осим јевреја и незнабожаца, те су је Петар и Павле међусобно поделили без остатака, па је немогуће било коме од људи да им оспорава част првоврховних.